

26.5.2008

OM 59/43/2008

Maa- ja metsätalousministeriö

MAA- JA METSÄTALOUS-
MINISTERIÖ

27. 05. 2008

HARE/MMM 022:00/2008

Lausuntopyyntö 3.4.2008
MMM022:00/2008**LAUSUNTO KALASTUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSESTA**

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa kalastuslain kokonaisuudistuksen valmistelua varten. Ministeriö on pyytänyt näkemyksiä erityisesti nykyisen kalastuslain soveltamisessa havaituista epäkohdista sekä pyytänyt tekemään ehdotuksia uudistettavan kalastuslain tavoitteenasetteluksi ja rakenteeksi. Lausuntonaan oikeusministeriö esittää kunnioittavasti seuraavan.

1. Yleisiä näkökohtia

Kalastuslaki sivuaa useissa suhteissa oikeusministeriön hallinnonalaan liittyviä asiakokonaisuuksia. Näitä ovat mm. sääntelyn yhteydet perustuslakiin, kalastukseen liittyvät yksityisoikeudelliset suhteet sekä päätöksentekoon ja muutoksenhakuun liittyvät kysymykset. Jäljempänä esille nostetut kysymykset on esitetty nimenomaan tästä näkökulmasta.

Uudistuksessa tulee pyrkiä sääntelyn selkeyteen ja ymmärrettävyyteen. Vaikka kalastuksesta välittömästi toimeentulonsa saavien määrä on tasaisesti vähentynyt, koskettaa kalastus ja siihen liittyvät oikeudelliset kysymykset edelleen huomattavan suurta osaa suomalaisia tavalla tai toisella.

2. Valtiosääntöoikeudellisia näkökohtia

Uudistuksen yhteydessä kalastuslainsäädäntöä tulee arvioida suhteessa koko perusoikeusjärjestelmään ja erityisesti suhteessa perustuslain 15 §:n omaisuuden suoja säännökseen ja 20 §:n vastuuta ympäristöstä koskevaan säännökseen.

Kalastuslain kanssa on samanaikaisesti hyväksytty laki yleisestä kalastusoikeudesta (285/1982), joka on säädetty perustuslain säätämisyjärjestykses-

Y:\LAUSUNTO\2008\mmm2605.js.rtf

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Telekopio	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	(09) 160 03	(09) 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

sä. Tämän lain käyttöalaa ja voimassa pysyttämisen tarvetta tulee perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö huomioon ottaen tarkoin arvioida.

Huomiota tulee lisäksi kiinnittää sääntelyhierarkiaan ja selvittää, sisältyykö lakia alemmanasteiseen sääntelyyn säännöksiä, jotka asiallisesti ottaen kuuluvat lain tasolle. Sääntelyuudistuksessa tulee huomioon ottaa yleisessä lainsäädännössä tapahtunut kehitys sekä arvioida sen soveltamismahdollisuuksia kalastuslainsäädännössä.

Uudistuksessa tulee selkiinnittää nykyisiä kalastuslakiin sisältyviä asetuk-senantovaltuuksia ja ne tulee laatia täsmällisyydeltään ja tarkkarajaisuudeltaan perustuslain vaatimukset täyttäväksi. Uudistuksessa on myös tarkoin punnittava, missä tilanteissa kalastusta koskevat rajoitukset voivat perustua normipäätöksiin ja missä tilanteissa oikeussuojajasyistä rajoituksista päätettäisiin valituskelpoisin hallintopäätöksiin.

3. Toimijat

Kalastusasioiden käsittelyyn osallistuu voimassa olevan lainsäädännön mukaan useita toimijoita (kalastuskunta, kalastusalue, työvoima- ja elinkeinokeskus). Uudistuksessa tulisi kiinnittää huomiota toimijoiden välisen tehtävänjaon selkeyteen.

4. Kalastusoikeudesta

Kalastusoikeus kuuluu lähtökohtaisesti vesialueen omistajalle. Lisäksi laki tuntee jokamiehen kalastusoikeuden, paikalliselle väestölle kuuluvan kalastusoikeuden, ylimuistoisella nautinnalla saadun oikeuden kalastukseen ja valtiolle vanhastaan kuuluvan yksityisen kalastusoikeuden. Kysymys kalastuslain 13 §:ssä tarkoitetuista erityisperusteisista saamelaisille kuuluvista kalastusoikeuksista voi nousta esille myös muussa valmistelussa, jos ILO-sopimuksen n:o 169 ratifioimiseksi ryhdytään lainsäädäntöhankkeeseen. Oikeusministeriö ei tässä vaiheessa näe estettä sille, että erityisperusteisia kalastusoikeuksia koskevat kysymykset voitaisiin käsitellä osana laajempaa kalastuslainsäädännön uudistusta.

5. Muutoksenhausta

Eri tahojen oikeus muutoksenhakuun kalastusrajoituksia koskevassa asiassa on osin tulkinnanvarainen. Esimerkiksi pilkintärajoitusten osalta KHO on ratkaisussaan 13.8.1999 t. 2476 tutkinut rekisteröidyn yhdistyksen valituksen, mutta epäselvää on, voisiko valitusoikeus perustua eräissä tilanteissa yleiskäyttöön.

Valmistelussa huomiota tulisi myös kiinnittää siihen, miten turvataan ympäristöjärjestöjen osallistumis- ja muutoksenhakumahdollisuudet.

Oikeusministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteisessä työryhmässä valmistellun maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamista koskevan esityksen mahdollisesti viivästyessä on syytä ottaa huomioon,

että uuden lain hallinnollisen muutoksenhakujärjestelmän tulisi vastata aikaisemmassa valmistelutyössä tehtyjä linjauksia. Käytännössä tämä tarkoittaisi linjausta ohjata uuden lain mukainen hallinnollinen muutoksenhaku maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan sijasta alueellisiin hallinto-oikeuksiin.

Ylijohtaja

Pekka Nurmi

Lainsäädäntöneuvos

Jari Salila